

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Závěť podle nového občanského zákoníku

Autor: Ivana Háková

Vedoucí: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Posuzovaná diplomová práce je zaměřena na problematiku závětního práva především s důrazem na jeho úpravu v občanském zákoníku č. 89/2012 Sb. Je zřejmé, že takto vymezené téma je značně aktuální. Dědické právo patří (v porovnání s předchozím právním stavem) k jedné z nejvíce pozměněných oblastí úpravy. Vedle zakotvení celé řady zcela nových (resp. staronových institutů) došlo rovněž k podstatným změnám v úpravě většiny těch, které byly v zákonné úpravě dlouhodobě stabilně obsaženy i před rekonstrukcí občanského zákoníku. Rozsáhlým změnám se nevyhnula ani úprava závěti. Bližší rozbor tohoto institutu, o němž se diplomantka pokouší, je tedy nutné hodnotit jednoznačně pozitivně. Hned na úvod je přitom možné konstatovat, že autorka nezpracovává závětní právo s ohledem na jeho šíři v plném rozsahu. Po dohodě s vedoucím práce se, ve snaze o získání prostoru pro hlubší rozbor vybraných prvků úpravy, zaměřuje detailněji pouze na některé oblasti problematiky, jiné pak pouze naznačuje (např. vedlejší doložky závěti). Práce je tedy zaměřena zejména na pořízení závěti, její formální náležitosti a zánik. Uchzeče je v tomto směru možné vytknout, a to i přes výše uvedený soulad jistého zúžení tématu s pokyny vedoucího práce, že přece jen více nepojednává například o připadnutí pozůstalosti dědicům, o náhradnictví či uvolněném podílu.

Práce samotná je rozčleněna do několika svébytných celků. První je zaměřen na vymezení samotného pojmu závěti. Autorka se zde zabývá jednak základním vymezením závěti jako dědického titulu a dále pak základními předpoklady platnosti závěti a specifickými výkladovými pravidly, které dřívější úprava neobsahovala. Druhá pasáž je zaměřena na jednotlivé varianty závětí z pohledu formálního. Tato část tvoří samotné jádro práce. Na více jak třiceti stranách jsou zde postupně rozebrány všechny formy závětí, které jsou dnes upravené v občanském zákoníku. Samostatná část je věnována zrušení závěti. Poslední partie se zaměřuje na postavení nepominutelného dědice, včetně otázek spjatých s vyděděním. Ke zvolenému strukturování výkladu není možné mít žádné výraznější připomínky. Poněkud neorganicky působí na první pohled pouze začlenění kapitoly s výkladem o institutu nepominutelného dědice. Jakkoliv je i tato pasáž předvídána v zadání práce, bylo by možná vhodné ji obsahově více přimknout k tématu, tedy dědění ze závěti.

Odborná úroveň zpracování je velmi dobrá. Autorka se snaží podat hlubší výklad vytyčených problémů. Nebojí se zaujmout kritické stanovisko jak k zákonné úpravě, tak k některým závěrům právní nauky. Ve výkladu je v dostatečné míře čerpáno i z dostupných závěrů judikatury. Jen občas je možné nalézt určitá zjednodušující tvrzení (dle nové právní úpravy například jistě nelze bez dalšího tvrdit, že by zůstavitel musel v posledním pořízení nutně respektovat právo nepominutelného dědice - s. 56). Autorka se v práci až na zcela ojedinělé výjimky vyjadřuje kultivovaným odborným jazykem.

Rozsah práce s odbornými zdroji je na standardní úrovni. Diplomantka v hojné míře pracuje se všemi aktuálními publikacemi zaměřenými na oblast dědického práva. Inspirace poměrně rozsáhlých pasáží textu často jen velmi malým počtem zdrojů je především důsledkem značně omezeného množství

publikačních výstupů k úpravě dědického práva. Více mohlo být čerpáno snad jen z časopisecké literatury. V případě pojednání o některých dříve platných institutech, do právní úpravy znovuzavedených, by byla na místě i inspirace starší odbornou literaturou.

Práce nevykazuje žádné výraznější formální nedostatky. Je sice možné nalézt jisté množství překlepů, interpunkčních či jiných pochybení (např. s. 32 - *...za pomocí soudu*; s. 44 - *...mnoho osob, které by mohli být...*; s. 60 – *Prohlášení o vydědění může jednat vyloučit nepominutelného dědice ...*), v souhrnu však text jako celek výrazněji nepostihují.

S ohledem na uvedené je možné shrnout, že odevzdaná práce splňuje základní požadavky kladené na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. Autorce se podařilo vybrané části problematiky vyložit systematicky a do patřičné hloubky. Téma není zpracováno zcela komplexně. Některé podstatné otázky byly s ohledem na rozsáhlost tématu vynechány (zpravidla po konzultaci s vedoucím práce). Dílčí vytýkané nedostatky výrazněji celkově dobrý dojem z práce zásadním způsobem nekazí. Práci proto k obhajobě doporučuji a navrhuji hodnotit ji jako výbornou, ovšem pouze za předpokladu velmi dobrého výkonu autorky při její obhajobě.

Otázky:

- 1) Jak má podle vás vypadat obnovení závěti ve smyslu § 1578 odst. 2? Jaké má takové obnovení závěti účinky?
- 2) Na s. 20 citujete rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR, ve kterém bylo dovozeno, že nesplňuje-li poslední pořízení vnější formu potřebnou k platnosti, může být tato vada zhojena uznáním nejbližších zákonných dědiců. O co opíráte své tvrzení, že toto pravidlo platí nadále i dnes?
- 3) Co je to Sbírka prohlášených pořízení pro případ smrti, kdo ji vede a k jakým účelům slouží?

V Plzni dne 11. května 2015

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.